

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT

april 1967

MAANDOVERZICHT APRIL 1967

<u>Algemeen</u>	- Punta del Este	Blz.	2
<u>Bolivia</u>	- eruptie van rebellen-activiteit	„	4
	- winst voor CASTRO	„	6
<u>Brazilië</u>	- guerrilla-activiteit in de Minas Gerais-provincie		7
	- KUBITSCHERK terug	„	7
<u>Cuba</u>	- Che's herrijzenis	„	9
	- waar is Raul?	„	10
	- conflict binnen de I.U.S.	„	11
	- nieuw tijdschrift	„	11
<u>Venezuela</u>	- de strijd tegen het terrorisme	„	12
	- het conflict P.C.V. - CASTRO	„	13
	- politieke frontvorming	„	14
	- corrigendum	„	15
<u>Colombia</u>	- E.L.N. en F.A.R.C.	„	16
<u>Guatemala</u>	- crisis in de P.G.T.	„	17
<u>Dominikaanse Republiek</u>	- Situatie na de aanslag op IMBERT	„	18
	- Linkse reacties op de gebeurtenissen in Bolivia,	„	20
<u>Chili</u>	- de communisten op de wip	„	20
<u>Nederlandse Antillen</u>	- staking	„	22
	- consulaire nieuws.	„	23

ALGEMEEN

Punta del Este

Naast het terrorisme (i.c. in Bolivia) was de van 12 t/m 14 april gehouden O.A.S.-Presidentenconferentie in Punta del Este in de afgelopen maand ongetwijfeld het meest in het nieuws.

Hoewel in het geheim overleg tussen de staatshoofden de coördinatie van de strijd tegen het terrorisme wel ter sprake kan zijn gekomen is daarvan naar buiten niets gebleken. De Chileense president FREI verklaarde in een interview na afloop van de conferentie in elk geval, dat geen enkel land die kwestie aan de orde had gesteld.

Ook inzake de omstreden interamerikaanse vredesmacht zouden geen besluiten zijn genomen.

Toch ligt begrip voor de noodzaak van militaire samenwerking impliciet besloten in dat deel van de presidentiële slotverklaring, waar wordt gesteld, dat Latijns-Amerika onnodige militaire uitgaven zal elimineren.

De eigenlijke betekenis van Punta del Este ligt echter veeleer in het (sociaal-) economische vlak, met als hoogtepunt het principe-besluit om in de periode 1970-1985 - in étappes - een Latijns Amerikaanse gemeenschappelijke markt tot stand te brengen.

Vooraf het indrukwekkende gemeenschappelijke optreden ter conferentie van de 5 landen van de Centraal Amerikaanse gemeenschappelijke markt schijnt hiertoe te hebben gestimuleerd. Overigens zouden de grotere landen (als Argentinië, Brazilië en Mexico) de minste haast met de integratie willen maken.

President JOHNSON, die ondanks alle tegen de "grote broer" bestaande Latijns Amerikaanse ressentimenten de show stal, liet er geen twijfel over bestaan, dat de Verenigde Staten de "zelfwerkzaamheid" van dit potentieel-rijke continent (evenals in Europa) ten zeerste toejuichen.

Niettegenstaande de uiteraard nog aanwezige nationale gevoeligheden - menig president hield eem "oratio pro domo" - bestond ter conferentie een oprechte wil tot samenwerking, waaraan elk emotioneel pan-americanisme ditmaal vreemd was. Een buitenbeentje in dit milieu was kennelijk President AROSEMENA van Ecuador, die schamper van een schijn-eenheid sprak en zich - gezien zijn demagogisch betoog - niet van het thuisfront wist los te maken. Wat het laatste betreft had hij blijkbaar de juiste toon getroffen: de pers in Ecuador had niets dan lof voor zijn optreden! Mogelijk hield AROSEMENA's wat rancuneuze houding ook verband met de geringe steun, die hij van O.A.S.-zijde ontvangt in het kader van zijn grensgeschil met Peru. Van de 23 Latijns Amerikaanse presidenten was

hij (afgezien van de Cubaanse en van de Boliviaanse, die thuis niet kon worden gemist) de enige, die het slotdocument niet ondertekende.

Hoewel president FREI duidelijk uitsprak, dat Latijns Amerika - trots als het is - niet de weg van "de opgehouden hand" op wil, waren vele congresdeelnemers (en commentatoren) toch van mening, dat de Amerikaanse president concretere toezeggingen had kunnen doen op het punt van de credietverlening. Toch was het een belangrijk winstpunt, dat JOHNSON beloofde thuis te zullen pleiten - de Senaat lijkt een handicap - voor credieten in het kader van de veel gesmade Alliance for Progress, die niet per se in de Verenigde Staten zelf zullen behoeven te worden besteed. Zelfs wilde president JOHNSON - naar aanleiding van de klaagzangen van zijn Braziliaanse en Venezolaanse collega's - de mogelijkheid bezien de Latijns Amerikaanse "ontwikkelingslanden" preferentiële rechten te verlenen. De sterke marktpositie van de geïndustrialiseerde landen (Verenigde Staten, Europa) noopte daar huns inziens toe.

De buitenlandse commentaren op Punta del Este waren overwegend kritisch tot gematigd-optimistisch. Hun reserve sproot grotendeels voort uit de vaagheid van de meeste besluiten en uit de onzekerheid omtrent de beslissingen van de Amerikaanse Senaat.

Men moge zich dan al afvragen, of het realiseren van een bruikbaar politiek-economisch concept voor de toekomst van het continent en het uiten van de bereidheid om aan de uitvoering daarvan te werken, het maximaal-haalbare van deze conferentie had moeten zijn, het feit, dat dit resultaat werd bereikt, is zeker een positieve factor van niet te miskennen betekenis.

Het zal o.m. van CASTRO afhangen hoeveel gelegenheid de diverse regeringen zullen krijgen om constructief aan de "evolutie" van dit deel van de wereld te werken. Zeker is, dat hij - met inschakeling van al zijn hulpkrachten (als OCLAE, OLAS en OSPAAAL) - heeft getracht en nog tracht het effect van Punta del Este teniet te doen. Dat de conferentie zelf voortgang heeft gevonden, konden intussen bomaanslagen, stakingen noch de gecombineerde studenten- en arbeidersmars naar Montevideo verhinderen.

BOLIVIAEruptie van rebellen-activiteit

Afgezien van Punta del Este was de - daarvan overigens niet geheel losstaande - uitbarsting van guerrilla-activiteit in Bolivia gedurende de afgelopen maand ongetwijfeld de grootste politieke blikvanger.

Een pikant detail daarbij was, dat de legendarische Che GUEVARA (zie: Cuba) - dan toch nog in het land der levenden? - hierbij de grote man achter de schermen zou zijn geweest.

Hoewel President BARRIENTOS reeds eind maart in een radiorede de verzekering gaf, dat Bolivia geen tweede Cuba zou worden, dat de militairen elke noodsituatie het hoofd konden bieden (in Latijns Amerika een bekend geluid!) en dat de aandacht bleef gericht op 's lands economische vooruitgang, bleken de autoriteiten in de praktijk toch wel degelijk ongerust te zijn.

Daar was ook wel reden toe, als men bedenkt, dat het Boliviaanse leger betrekkelijk slecht geoefend en uitgerust is, dat het niet op guerrillaoorlogvoering is ingesteld - anders dan de rebellen! - en dat het door de laatste gekozen gevechtsterrein van bijzondere strategische betekenis is. De inmiddels voor een deel tot "militaire zones" verklaarde Zuidoostelijke departementen Chuquisaca en Santa Cruz, waar de verzetshaarden zich bevinden, zijn namelijk bergachtig, van economisch belang door mijnbouw en oliewinning en geschikt als "bruggehoofd" voor toekomstige coördinatie van guerrillaoperaties in het centrum van het Latijns Amerikaanse continent, met name in Bolivia, Brazilië en Argentinië. Een in dit verband verontrustend teken is, dat de rebellen gebruik zouden maken van een in de omgeving van Salta (Tucumanprovincie, Argentinië!) opgestelde radiozender en hun wapens langs sluiptwegen via Chili en Argentinië zouden betrekken.

Hoewel de sterkte van de guerrilla-eenheden nog niet meer dan 400 man zou bedragen, mag worden aangenomen, dat zij goed getraind en bewapend zijn (er is weer sprake van Tsjechisch materieel) en zich niet licht zullen laten verleiden tot een gewapend conflict in open terrein. Overigens boekten zij eind maart en medio april al enkele opzienbarende successen. Hun instructeurs zouden Cubanen en oude rotten uit de Venezolaanse en Peruviaanse "bevrijdingsbewegingen" zijn. Ook de strijders zelf zouden tot verschillende nationaliteiten behoren: zo werden in hun gelederen Peruvianen, Argentijnen en Paraguayanen gesignaleerd.

Waar verwacht mag worden, dat de rebellen hun eenheden met "lokale krachten" zullen trachten te versterken, is het initiatief van de Boliviaanse regering

interessant om pelotons "boeren-vrijwilligers" in opleiding te nemen ter bestrijding van de rebellen in het de plattelanders welbekende gebied. Hierbij zij aangetekend, dat President BARRIENTOS in dat milieu tamelijk populair is en dat hij in het bijzonder ook met hún steun destijds in het zadel is geholpen.

De politieke achterban van de rebellen in Bolivia zelf is niet erg groot: daartoe mogen de communisten (uiteenvallend in een Moskoufiele en een pro-Chinese groep), de trotskisten (georganiseerd in de Partido Obrero Revolucionario: P.O.R.) en de Castroistische revolutionaire nationalistien (van de Partido Revolucionario de la Izquierda Revolucionaria) P.R.I.N. - en van de Partido de la Izquierda Revolucionario: P.I.R.) worden gerekend. De Moskou-communisten (PCB), PRIN, PIR en POR werken samen in het Nationaal Bevrijdings-Front (FLIN): hun gezamenlijke ledenbestand zou 8000 à 9000 bedragen. Daarnaast zou echter ook de Nationalistisch Revolutionaire Beweging (MNR), die in 1952 samen met de socialisten de regering PAZ ESTENSSORO aan de macht bracht, de rebellen steunen.

Zoals kon worden verwacht gingen de (tot dusver weinig succesvolle) militaire tegenoperaties hand in hand met talrijke arrestaties in de genoemde kringen: o.m. werden de communistische partijbestuurders Oscar ZAMORA en Guillermo LORA van het bed gelicht. De PCB protesteerde hier uiteraard tegen, maar liet er tegelijkertijd geen misverstand over bestaan - ongetwijfeld tot genoegen van Fidel CASTRO - dat haars inziens "de revolutie door gewapende strijd" de enige manier is om het volk te bevrijden.

PAZ ESTENSSORO - zelf eens president en MNR-leider, doch thans balling in Lima - verkondigde begin april, dat de toestand rijp was voor revolutie, z.i. een gevolg van het onvermogen van de regering BARRIENTOS om de sociale en politieke vraagstukken van het land op te lossen.

De bonafide politieke partijen, als de Christendemocratische Partij en de Sociaal-democratische Partij, keerden zich op hun beurt in officiële verklaringen tegen de revolutie.

Uiteraard stellen de genoemde ultra-linkse c.q. revolutionair-nationalistische partijen door contacten of sympathiebetuigingen met de rebellen hun tot dusver legale status in de waagschaal. De regering besloot op 12 april dan ook reeds de communistische partij(en) en de trotskistische P.O.R. buiten de wet te stellen. Waarschijnlijk hoopt zij hierdoor tevens partijen als P.R.I.N. en M.N.R. van verdere solidariteitsverklaringen ten gunste van de guerrillabeweging

te weerhouden.

President BARRIENTOS heeft tot dusver ontkend - waarschijnlijk om de eer te redden - buitenlandse militaire hulp te hebben aangevraagd en verzekerd, dat de door hem naar Argentinië, Brazilië, Paraguay en Peru gezonden boodschappers alleen het verzoek overbrachten tot verscherpte grenscontrole te willen overgaan. Niet alleen zouden die landen uit overwegingen van zelfbehoud ook spontaan wel tot deze maatregel zijn overgegaan (zoals Argentinië), maar bovendien is de ontkenning van de president nadien achterhaald door de inmiddels van vele kanten gesignaleerde Amerikaanse en Argentijnse wapenaanvoer.

Overigens verleent Bolivia ook reeds enige jaren gastvrijheid aan een Amerikaans militaire missie, die nu wellicht williger omzeden zal vinden dan voorheen.

Winst voor CASTRO

Is de uitgebroken guerrillastrijd alleen militair al van belang vanwege de daaraan voor Bolivia en nabije gebieden verbonden risico's, politiek gezien - en dan vooral door de ogen van CASTRO - is de betekenis ervan niet minder groot. De Cubaanse leider heeft immers guerrillasuccessen nodig om straks, op partijcongres en OLAS-conferentie, zijn radicale zienswijze acceptabel te maken. Bovendien kan alleen al het ontstaan van een (door hem aangestoken) revolutionaire vuurhaard het effect hebben, dat hier of daar een wankelmoedige C.P. (en dat zijn er nog al wat in Latijns Amerika) juist dat duwtje krijgt, dat nodig is om over de drempel van haar Castrophobie heen te komen en zich tot het "hardlineship" te bekeren.

Zo zal CASTRO c.s. goed hebben gedaan, dat de C.P.-Uruguay (ca. 10.000 leden) zich begin april officieel achter de revolutionaire beweging in Bolivia en andere Latijns Amerikaanse landen stelde.

Ook O.L.A.S. Ceñao.S. PzA.A.A.L.) deden in dit opzicht vanzelfsprekend weer een duid in het zakje. Dat Havanna zelf de Boliviaanse guerrilleros uitbundig prees, de regering van het land machteloos verklaarde en verontwaardigd deed over de Amerikaanse "inmenging", is evenmin verrassend.

BRAZILIE

Guerrilla-activiteiten in de Minas Gerais-provincie

Ook in de Caparao-bergen van de Minas Gerais-provincie in Brazilië, enkele honderden kilometers benoordoosten Sao Paulo - waar in februari terrorisme werd gesignaleerd - en een duizendtal kilometers beoosten de Boliviaanse verzetshaarden, is het tot een guerrilla-uitbarsting gekomen.

Hoewel nog geen verband met CASTRO en de Boliviaanse rebellie kon worden vastgesteld, was de coincidentie voor de oppositiepartij (M.D.B.) al voldoende om de regering te verzoeken een onderzoek naar de eventuele relatie te willen instellen. Het is in elk geval al opgevallen, dat in beslag genomen wapens weer van Tsjechische makelij bleken te zijn.

Een andere overeenkomst in patroon is, dat ook hier weer buitenlanders de dienst schijnen uit te maken. Merkwaardig is, dat zich onder de enkele reeds gevangen genomen rebellen o.m. een Algerijn bevond, die zou optreden als liaison tussen hen en een groep elementen rond de voormalige Pernambuco-gouverneur Miguel ARRAIS, die thans als banneling in Algerije zou verblijven.

Ook gedeserteerde militairen van land-, zee- en luchtmacht zouden een schakering van het blijkbaar nogal bonte gezelschap vormen. De totale sterkte van de rebellen bleek tot dusver moeilijk vast te stellen: het terrein, waar zij zich ophouden, is dan ook bijzonder ontoegankelijk en tot een openlijk treffen met de tegen hen ingezette legereenheden (hun sterkte - 12000 man - doet wat paniekerig aan) lieten zij zich nog niet verlokken.

Naar eerst thans bekend werd, hadden de autoriteiten het bestaan van deze gewapende verzetsbeweging overigens al in november van vorig jaar gesignaleerd. De betekenis ervan was blijkbaar - als elders - door de overheden onderschat.

KUBITSCHERK terug

Op 9 april keerde ex-president KUBITSCHERK via Lissabon uit de Verenigde Staten in zijn land terug.

Of dit ook betekent, dat het "derde-macht"-streven van hem, alsmede van zijn vroegere tegenstander LACERDA en van de gewezen presidenten GOULART en QUADROS nu nieuw leven zal worden ingeblazen, valt nog te bezien. De rol van KUBITSCHERK zal er dan één op de achtergrond moeten zijn: hem werden na zijn aftreden in 1961 immers voor de duur van 10 jaar alle politieke rechten ontnomen. Persoonlijk zal het hem derhalve niet vergund zijn een nieuwe (derde) politieke partij op te richten, laat staan politieke verklaringen af te leggen. Dat werd trouwens

ook van officiële zijde verzekerd. KUBITSCHEK conformeerde zich daaraan, toen hij op 12 april liet weten geen overeenkomsten met andere politieke leiders te zullen aangaan en geen verklaringen te zullen afleggen, die de vrede in het land in gevaar zouden kunnen brengen. Dit laatste zou erop kunnen duiden, dat hem niet zonder meer elke politieke uitspraak onmogelijk is gemaakt. Dat bleek trouwens op 18 april d.a.v., toen hij zich in het openbaar ongestraft kon uitspreken over de politiek van de Verenigde Staten ten opzichte van Latijns Amerika.

KUBITSCHEK's aankondiging zich positief tegenover het program van de nieuwe Braziliaanse president te zullen opstellen, moet LACERDA o.s. overigens weinig bemoedigend in de oren hebben geklonken. Het verklaart misschien ook waarom zij hem sinds zijn terugkeer nog maar weinig rust hebben gegund. Waarschijnlijk beseft LACERDA zonder KUBITSCHEK's steun weinig te zullen bereiken. De laatste is dan ook veel meer populair dan de eerste: zelfs in brede oppositiekringen wordt oudgouverneur LACERDA als een decadente politicus gezien, belust op vergroting van het eigen prestige. In de omgeving van GOULART - thans balling in Uruguay - zou men deze mening eveneens zijn toegedaan. Doch ook dichterbij huis, in het als bolwerk van de "derde macht" beschouwde Sao Paulo, zou LACERDA nog maar bitter weinig steun voor zijn plannen ontvangen.

Typerend voor LACERDA's politieke elasticiteit is o.m., dat hij eens tot de oprichters van de communistische partij in het land behoorde. Ook in het kader van zijn "breed front"-activiteiten zou hij thans weer naar de gunsten van de communisten dingen. De laatsten zouden daar niet ongevoelig voor zijn.

Binnenkort wordt ook Joao GOULART weer in Brazilië terug verwacht: hij smaakte het genoeg hier vrijgesproken te worden van de aanklacht, dat hij zich tijdens zijn ambtsperiode schuldig zou hebben gemaakt aan afpersing. Ook zijn terugkeer zal echter wel niet onconditioneel zijn!

CUBAChe's herrijzenis

Hoewel CASTRO de verdiensten van zijn oude strijdmaker Ernesto ("Che") GUEVARA sinds diens eclips van 2 jaar geleden meermalen in herinnering bracht en ten voorbeeld stelde en hoewel de Cubaanse leider in zijn januari-rede ter gelegenheid van de revolutieherdenking nog mysterieus gewaagde van de toekomstige herrijzenis van Che op een moment, dat de imperialisten dit het minst zouden verwachten, geloofden weinigen werkelijk, dat GUEVARA zich nog in het land der levenden bevond.

Meer dan alle door de pers verspreide geruchten heeft de boodschap, die Che volgens een bekendmaking van Radio Havanna d.d. 16 april j.l. aan de tricontinentale solidariteitsorganisatie OSPAAAL zond en die in juni zal worden afgedrukt in haar orgaan "Tricontinental", echter de indruk gevestigd, dat hij leeft en de zaak van de revolutie elders (in Latijns Amerika?) op een bijzondere post dient.

In zijn uitvoerige brief geeft Che een opsomming van revolutionaire locaties op de drie continenten, waarschuwt hij tegen onderschatting van de tegenstander ("onze taak van het eerste uur is het er levend af te brengen"), critiseert hij impliciet Moskou zowel als Peking waar hij zegt, dat Vietnam "tragisch alleen" staat en roept hij op tot een niet aflatende - ongetwijfeld langdurige - strijd tegen het Amerikaanse imperialisme. De schrijver stelt zich voor zijn tegenstanders te kunnen afmatten door het openen van nieuwe guerrillafronten (hij spreekt van "een tweede en een derde Vietnam") in Latijns Amerika en elders. Naar verluidt zou achter deze strategie overigens de vrees van de Cubaanse leiders schuil gaan, dat een voor de Verenigde Staten succesvolle beëindiging van de strijd in Vietnam de Amerikanen een welkome gelegenheid zou verschaffen om hetgeen daar op het punt van de guerrillaoorlogvoering werd geleerd, in Latijns Amerika - met desastreuze gevolgen voor CASTRO - in praktijk te gaan brengen.

Dat Che GUEVARA in zijn epistel niet gewaagt van de rol van de communistische partijen, past wonderwel in CASTRO's concept van de Latijns Amerikaanse Revolte, waarop hij nog deze zomer het fiat verlangt van zijn partij en van de O.L.A.S. Vandaar ook, dat Radio Havanna begin april de verwachting uitsprak, dat 1967 een keerpunt zou zijn in het revolutionaire proces op dit continent.

Als men dit propagandamedium mag geloven, reageerde het Cubaanse publiek enthousiast op het levensteken van Che. De laatste werd geprezen om zijn onbaat-

zuchtigheid en om zijn wijs oordeel ("zelfs als je het niet met hem eens bent"; men moest nu blijkbaar ook weer niet denken, dat Che volmaakt is) Een zekere vrees voor al te grote populariteit van GUEVARA sprak ook uit de wijze, waarop de commentator in één adem zijn plaats op de "ranglijst" accentueerde door op te merken, dat Che getraind werd "in de school van onze revolutie onder leiding van Fidel CASTRO".

CASTRO zelf gaf in een rede op 19 april - ter gelegenheid van de zesde verjaardag van de mislukte anti-Castristische invasie in de Varkensbaai - de verzekering, dat de wereld binnenkort nog meer van zijn voormalige industrie-minister zou horen.

Hij schetste de revolutie bij deze gelegenheid nog weer eens als "de onvermijdelijke uitweg uit de honger en ellende in Latijns Amerika"; zijn traditionele trits van schoolvoorbeelden dienaangaande (Guatemala, Colombia en Venezuela) was thans - met Bolivia - natuurlijk uitgegroeid tot een kwartet!

Waar is Raul?

Che GUEVARA moge dan iets van zich hebben doen horen, CASTRO zorgde voor een nieuw "zoekplaatje" door zijn broer, Majoor Raul CASTRO RUIZ, het bos in te sturen. Sommige waarnemers menen Raul, die 2e partijsecretaris, Minister van Defensie en voorzitter van het partijcomité voor de strijdkrachten en de nationale veiligheid was, op 27 maart per Tupolev naar Moskou te hebben zien vertrekken. "Granma" meldde tot dusver alleen, dat Majoor Juan ALMEIDA BOSQUES (lid van het politiek bureau van de C.P.) Raul CASTRO als defensie-minister verving.

Omdat zijn aankomst in Moskou nooit kon worden vastgesteld, is later aan het bericht van zijn vertrek weer getwijfeld. Is het gerucht, dat hij in Moskou een of andere cursus zou volgen, daarmee al ontzenuwd, ook de wel geuite veronderstelling, dat hij in Cuba deelneemt aan de suikeroogst, moet van de hand worden gewezen: sinds eind 1966 - geruime tijd voordat de suikeroogst begon - is Raul al niet meer in het openbaar gezien.

Evenals bij de verdwijning van Che GUEVARA het geval was, wordt natuurlijk ook gefluisterd, dat hij vanwege onenigheid met Fidel het veld heeft moeten ruimen. Ook hiervoor zijn weinig betrouwbare aanwijzingen voorhanden, of het moest zijn, dat Raul - altijd vaste klant in Moskou - een welwillender houding tegenover de Russen zou voorstaan.

Als de belangrijkste mogelijkheid blijft dan nog over, dat hij - gelijk de destijds met de noorderzon vertrokken Che GUEVARA (en Camilo CIENFUEGOS) - bij de organisatie en coördinatie van de guerrillabeweging in Latijns Amerika (of

elders?) werd ingeschakeld.

De kans is groot, dat hij op de a.s. OLAS-conferentie in Havanna in elk geval evenzeer door afwezigheid zal schitteren, als GUEVARA deed op de begin vorig jaar aldaar gehouden triccontinentale meeting.

Conflict binnen de I.U.S.

Dat CASTRO's meningverschil met Moskou - naar analogie van het Sino Sovjet conflict - zich ook binnen de internationale communistische frontorganisaties dreigt te gaan manifesteren, bleek uit het verloop van het begin april in Oelan Bator (Mongolië) gehouden 9e congres van de communistische, in Praag zetelende Internationale Unie van Studenten.

Toen het congres namelijk niet bereid bleek een door de Cubaanse Universitaire Studenten Federatie (F.E.U.) en 10 andere Latijns Amerikaanse studentenorganisaties (w.o. de Venezolaanse F.C.U. en de Braziliaanse U.N.E.B.) ingediend voorstel te aanvaarden om de Chileense U.F.U.Ch als lid te schrappen, keerden de betrokken delegaties het congres verontwaardigd de rug toe.

In een ter motivering van dit gedrag daarna uitgegeven manifest merkten de ondertekenaars op, dat zij "in een resolute strijd tot de dood tegen het imperialisme, kolonialisme en neo-kolonialisme" zijn gewikkeld en onder deze omstandigheden niet konden dulden, dat een onder reactionaire, pro-imperialistische leiding en C.I.A.-invloed staande organisatie als de U.F.U.Ch. deel uitmaakt van de I.U.S.

De tegen de betrokken Latijns-Amerikaanse studentenorganisaties op het congres ingebrachte beschuldigingen van "fractionisme" en "sectarisme" werden door hen van de hand gewezen.

Tegen de achtergrond van de verbeterende relatie tussen Moskou (resp. de CPCh) en de regering-FREI moge de houding van de I.U.S.-leiding tegenover de U.F.U.Ch. dan al begrijpelijk zijn (om over de algemene ergernis van Moskou aan CASTRO's politiek maar niet te spreken), door de Cubaanse leider zal deze nederlaag in I.U.S.-milieu slechts tandenknarsend zijn aanvaard. Hij zal het incident ongetwijfeld als een nieuw bewijs zien van de "revisionistische koers" van Moskou en haar vazallen.

Komen Moskou en Havanna niet tot een vergelijk over hun geschilpunten dan zullen botsingen als die in Oelan Bator zich in de toekomst zeker herhalen.

Nieuw tijdschrift

Zoals in het vorig M.O. al werd gemeld, onderbrak de Cubaanse C.P. in februari de publicatie van haar theoretisch orgaan "Cuba Socialista". Dit zou o.m. ver-

band houden met onenigheid of onzekerheid in redactie c.q. partijleiding over vraagstukken met betrekking tot "de weg naar het socialisme" Het nog dit jaar te houden eerste CP-congres zou nader over deze problemen en over de toekomst van het blad moeten beslissen.

Het eind maart in Havana gesignaleerde nieuwe politieke tijdschrift "Pensamiento Crítico" - gekenschetst als een hulp bij het denken over "huidige sociale problemen van de wereldrevolutie" - zou dan ook niet zonder meer als opvolgster van "Cuba Socialista" kunnen worden aangemerkt.

Het nieuwe blad is trouwens ook niet als nieuw partijorgaan geïntroduceerd. Niettemin zou het - vooruitlopend op de beslissingen van het partijcongres - in de op het gebied van de politieke voorlichting ontstane leemte enigermate kunnen voorzien.

Het eerste nummer bevat artikelen van Colombiaanse, Venezolaanse, Peruviaanse en Guatemalteekse guerrillaleiders.

VENEZUELA

de strijd tegen het terrorisme

Hoewel defensie-minister Generaal Ramon Florencio GOMEZ begin april oordeelde dat de guerrilla-activiteit in het land sedert eind maart weer was toegenomen, maakte hij zich daarover toch niet ongerust: hij zag dit alseen tijdelijk verschijnsel, verband houdende met de op handen zijnde Punta del Este-conferentie. Ook de van militaire zijde verstrekte mededeling, dat in de Bachiller-bergen gedurende de afgelopen vijf maanden 40 guerrillakampen werden ontmanteld en de verklaring van Minister MORA d.d. 4 april, dat de guerrillaoperaties waren teruggedrongen tot een kleine driehoek in de staten Lara, Portuguesa en Trujillo, hadden kennelijk de strekking het publiek te kalmeren en het te overtuigen van het zelfvertrouwen en de zadelvastheid van de regering-LEONI.

Dat men dergelijke verzekeringen niettemin met een korreltje zout moet nemen, bleek reeds enkele dagen later, toen een militair treffen met guerrilleros in de staat Miranda (Sierra del Mar), ca. 60 km ten zuidoosten van Caracas, werd gemeld.

Hand in hand met de strijd tegen de terroristen ging natuurlijk ook weer het politionele optreden tegen linkse extremisten. Een van de voornaamste arrestanten was ditmaal Americo MARTIN, gewezen voorzitter van de Federatie van Universitaire Centra (F.C.U.), een leidende figuur in de M.I.R. en laatstelijk vermoedelijk ook actief in F.A.L.N.-verband.

Een goede vangst was ook die van Pedro Ramon REYES MILLA (alias: Atalio), die

eind 1966 deelnam aan de moordaanslag op de Digepol-functionaris Alfredo SEIJAS.

De moordenaars van Dr. Julio IRIBARREN BORGES zijn daarentegen nog steeds niet gevonden, al wordt beweerd, dat de autoriteiten hun namen reeds kennen en al werden enkele verdachten aangehouden.

het conflict P. C. V.-CASTRO

Hadden de reacties van de PCV-bestuurders MUJICA en GARCIA PONCE, als ook van het partijbestuur als zodanig, op de uitdagende woorden van MANUIT CAMERO (FALN) en van CASTRO in maart al verhelderend gewerkt voor een juiste inschatting van de verhouding tussen de Venezolaanse partij en die van Cuba, een begin april door de welbekende Teodoro PETKOFF geschreven artikel en uitgelekte gegevens over een omstreeks dezelfde tijd gehouden CC-zitting leverden hiertoe nog waardevollere aanwijzingen.

Teodoro, die eens een minstens even hartstochtelijk voorstander was van het gewapende verzet als zijn broer Luben PETKOFF (nog steeds aanhanger van de BRAVO-groep in de FALN), betoogde thans, dat de PCV terecht van taktiek was veranderd en nu streefde naar machtsverovering langs electorale weg. Hiertoe zou zijn besloten, omdat het gewapende geweld niet langer de steun van de massa in Venezuela genoot (voor de geschoolde communist een "conditio sine qua non") en omdat de communistische beweging door haar vorige taktiek ernstige verliezen had geleden.

CASTRO kreeg een veeg uit de pan, waar Teodoro opmerkte, dat de PCV van hem geen orders aanvaardde.

Dat de PCV-leiding "de weg terug" nog niet heeft afgesneden voor de BRAVO-aanhang, kan blijken, waar de schrijver de hoop uitsprak, dat zijn broer Luben en Douglas BRAVO spoedig de bergen zouden verlaten om zich weer bij de PCV te voegen.

Vermoedelijk had de partijleiding juist Teodoro PETKOFF voor het doen van deze boodschap uitgekozen, omdat de taktische waarde ervan tegenover de opposanten dan groter zou zijn. Het betekende zeker niet, dat diens ster - na zijn spectaculaire ontsnapping uit de gevangenis - aan het partijfirmament was gaan rijzen. Integendeel: in de genoemde CC-zitting, die grotendeels aan het conflict met CASTRO was gewijd, werden hij en zijn ontvluchte confraters (partijvoorzitter Pompeyo MARQUEZ en Guillermo GARCIA PONCE) verantwoordelijk gesteld voor de desastreuze gevolgen van de oude "gewelddadige" taktiek.

De moord op Dr. Julio IRIBARREN BORGES werd door het C.C. een verschrikkelijke

fout genoemd. FALN-aanvoerder MANUIT werd om zijn wilde verklaring daarover (zie vorig M.O.) rijp voor psychiatrisch onderzoek geacht.

In het algemeen sprak de partijleiding als haar mening uit, dat het stedelijk terrorisme de communistische beweging in Venezuela 10 jaar achterop had gebracht.

Conform het gestelde in PETKOFF's artikel sprak de leiding van de PCV zich voorts uit voor het herstel van de eenheid in haar gelederen. Om die reden werd ook niet gestemd (wel gediscussieerd) over een scherpe, tegen CASTRO gerichte resolutie. Zelfs zal het CC trachten tot een vergelijk met de Cubaanse leider te komen, waartoe in de naaste toekomst een partijdelegatie o.l.v. Pompeyo MARQUEZ naar Cuba zal vertrekken. Ook van CPSU-zijde zou men een dergelijke poging toejuichen.

Dat de PCV haar goede relatie met Moskou boven alles wil handhaven, bleek - behalve uit het recente bezoek van secretaris generaal Jesus FARIA aan Moskou - uit de verzekering van het CC, dat het de Sowjet-Unie (tegen Cuba in derhalve) steunt in haar streven naar herstel van de diplomatieke betrekkingen met Venezuela en Colombia. De partijleiding zou in het algemeen niets willen ondernemen, wat de positie van de Sowjet-Unie in Latijns Amerika zou kunnen verzwakken. Aangenomen wordt, dat de PCV haar loyaliteit tegenover Moskou o.m. beloond zal zien in de vorm van zozeer door haar benodigde financiële steun. Men zou daartoe andere wegen hebben gezocht dan die van het koerierschap: daarmee had men te slechte ervaringen opgedaan. De Italiaanse communist BELAMINI, die enkele jaren geleden ten behoeve van de PCV fondsen het land wilde binnensmokkelen, liep daarbij immers tegen de lamp.

Politieke frontvorming

De laatste maanden werd reeds gerapporteerd over de pogingen tot front of alliantievorming tussen de verschillende politieke partijen met het oog op de algemene en presidentsverkiezingen van 1968. Een dezer bondgenootschappen, zich "Breed Oppositie Front" noemend, schijnt zich intussen te hebben uitgekristalliseerd: het is een combinatie van de op een na grootste oppositiepartij, de gematigd-linkse Fuerza Democratica Popular (F.D.P.), de linkse U.R.D.-splinter: de Vanguardia Popular Nacional (V.P.N.), de rechtse U.R.D.-loot: de Movimiento Democratico Independiente (M.D.I.), de conservatieve Frente Nacional Democratico (F.N.D.) en de Partido Socialista Venezolano (P.S.V.) Zoals in het M.O. van februari was gemeld, spande vooral oud-president LARRAZABAL (F.D.P.) zich voor dit doel in.

Een nog verdere uitbreiding van dit links-rechtse monsterverbond (waarvoor de AD reeds verklaarde geen vrees te hebben), lijkt niet erg waarschijnlijk. Zo verklaarde M.D.I.-leider Pedro Segundo GARCIA reeds bij voorbaat, dat de U.R.D. - thans nog coalitiepartner - niet voor toelating tot het front in aanmerking zou komen: haar vroeger zo hoog gehouden revolutionaire en nationalistische banier was zijns inziens door haar identificatie met de A.D. onteerd.

De COPEI en de A.D. kunnen het al evenmin met elkaar vinden. De eerste verklaarde al geruime tijd geleden zonder bindingen de verkiezingen te willen ingaan (men koos begin april Rafael CALDERA als presidents-kandidaat), terwijl A.D.-voorzitter PRIETO FIGUEROA medio april op zijn beurt liet weten, dat een coalitie met de COPEI -gezien het verschil in politieke doelstellingen tussen beide - "zo goed als uitgesloten" moest worden geacht. "Verduidelijkend" voegde hij hier aan toe: "COPEI vertegenwoordigt de oligarchie, de A.D. het volk". De zelfstandige (en progressieve) positie van COPEI werd onderstreept op de in april gehouden nationale conventie van deze partij. In het eindverslag van de meeting werd geconcludeerd, dat een "tussenpositie" tussen kapitalisme en socialisme uit verkiezingsoogpunt misschien zijn aantrekkelijke kanten had, doch dat dit geen basis voor een solide politiek kon vormen.

Klare wijn schonk het rapport ook waar gesteld werd: "Indien de Christendemocratie de voorhoede van de revolutionaire Christenen in Latijns Amerika wenst te zijn, moet zij zich als socialistisch definiëren"; anders zou zij het toevluchts-oord van "achterhoede-Christenen" worden.

Het verslag verraadt vooral de invloed van de radicaal ingestelde jongeren, van wie een deel zich zelfs in een revolutionaire groep binnen COPEI zou hebben georganiseerd. Het bestaan en optreden van deze groep ontlokte begrijpelijkerwijze een lovend commentaar aan radio Havanna. Deze jongeren waren volgens de Cubaanse commentator op de goede weg, want: "wie socialisme zegt, zegt revolutie".

corrigendum

In het overzicht van maart leze men op blz. 10 onder de kop "Politieke verschuivingen" de eerste regels ten rechte aldus: "Diende er in januari 11., toen de portefeuille van Binnenlandse Zaken mede op URD-aandrang in andere handen overging, al" etc.

COLOMBIAE.L.N. en F.A.R.C.

Reeds eerder werd de indruk verkregen (vide maandoverzichten januari, maart) dat CASTRO's greep op de "Ejército de Liberación Nacional" (E.L.N.) in het Noord-Oosten des lands groter is dan op de in het Zuiden opererende "Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia" (F.A.R.C.), die vermoedelijk onder invloed staat van de officiële, op Moskou georiënteerde C.P.

De oproep van Havanna aan het adres van FARC-leider MARULANDA wees ook in die richting.

In de afgelopen weken werden op dit punt nieuwe aanwijzingen verkregen. Zo bijvoorbeeld, toen het Cubaanse partijblad "Granma" op 30 maart met ophef gewaagde van een officiële adhesiebetuiging van de E.L.N. met CASTRO's reeds berucht geworden 13-maart-rede, welke solidariteitsuiting nadien in vele uitzendingen van radio Havanna voor Europa en de Amerika's propagandistisch werd uitgesponnen. De E.L.N.-leiding (c.q. haar "missie" in Cuba) verklaarde met zoveel woorden, dat zij CASTRO's standpunt inzake "revolutionaire strategie en taktiek", in casu ten aanzien van Latijns Amerika, volkomen juist achtte. Typerend nu was, dat over het standpunt van de F.A.R.C. in deze noch in "Granma" noch in de uitzendingen van Radio Havanna met één enkel woord werd gerept.

Het optreden in Colombia van de Mexicaanse "Sucesos"-journalist MENENDEZ RODRIGUEZ, die al eerder de aandacht trok door zijn interviews met Castrofiele guerrilleros in andere landen, was in verband met het voorgaande eveneens illustratief. MENENDEZ, die na een "journalistiek" bezoek aan de noordelijke guerrilla-beweging door de Colombiaanse autoriteiten werd gearresteerd, verklaarde alleen met E.L.N.-figuren contact te hebben gehad, derhalve niet met F.A.R.C.-representanten. Van de zijde van de C.P. zou men hem zelfs naar het leven hebben gestaan! Ook het felle protest van Cuba tegen MENENDEZ' aanhouding was congruent met diens politieke voorkeur.

Men mag dan ook gevoegelijk aannemen, dat de gebleken aandrang van Cubaanse en E.L.N.-zijde op krachtenbundeling met de F.A.R.C. behalve operationele efficiency zeker ook politieke beïnvloeding van de laatste in de door CASTRO gewenste richting beoogt.

Dat representanten van E.L.N. en F.A.R.C. omstreeks 17 april tot een gemeenschappelijke verklaring bereid bleken - hoewel die nauwelijks meer inhield dan de constatering, dat de omvang van de guerrillastrijd in Latijns Amerika de

Verenigde Staten en haar marionetten schrik heeft ingejaagd - is mogelijk een eerste succesje van Fidel van dien aard. Niettemin blijft de vraag, of CASTRO dit "farc"entje ook verder zal weten te wassen.

Voor zover de F.A.R.C. inderdaad onder invloed van de C.P. matiging betracht, kan men daarachter met recht ook de hand van Moskou bevroeden. De Sowjet Unie stelt in het kader van haar op Latijns Amerika gericht diplomatiek- en handels-offensief zeker ook prijs op redelijk-goede betrekkingen met de betrokken regeringen. Ook Colombia - staat - zoals reeds bleek - in haar belangstelling. De Russische autoriteiten zullen beseffen, dat onder haar zegen staande revolutionaire bewegingen in het land (als elders op dit continent) voor die goede verhoudingen een obstakel kunnen zijn. President LLERAS RESTREPO wond daar trouwens evenmin doekjes om, toen hij eind maart de in zijn land aanwezige Russische handelsmissie te verstaan gaf op uitbreiding van de wederzijdse relaties prijs te stellen onder conditie van de erkenning van elks recht "zijn eigen interne zaken te regelen zonder buitenlandse inmenging!"

GUATEMALA

Crisis in de P.G.T.

De begin april openbaar geworden tweespalt in de Guatemalteekse C.P. - tegen de achtergrond van het geschil tussen de partijen van Cuba en Venezuela - zal door de Cubaanse leider wel worden gezien als het zoveelste bewijs van zijn in het vorig M.O. gememoreerde stelling, dat zich een scheiding der geesten aan het voltrekken is tussen "ware" en "valse" revolutionairen.

Op 4 april gaf radio Havanna namelijk bekendheid aan een verklaring van Gabriel SALAZAR, lid van het secretariaat van de Guatemalteekse Partij van de Arbeid (P.G.T.) - "schuilnaam" van de communistische partij in het land - waarin deze de volgende onversneden revolutionaire taal liet horen: "Wij verdedigden de politieke, ideologische en revolutionaire strijd van de Cubaanse C.P. tegen de tendens van de zogenaamde vreedzame weg en van de aarzeling en het zelfs open verraad van conservatieve leiders, zoals die van de Venezolaanse C.P.!"

In het kielzog van SALAZAR's voor geen tweeërlei uitleg vatbare verklaring volgde het op 6 april eveneens door de Cubaanse propagandamachine opgelepelde betoog van José Maria ORTIZ VIVES, nader aangeduid als lid van het C.C. van de P.G.T. en hoofd van de centrale sector van het Guatemalteekse Rebellenleger (F.A.R.). Deze bracht zijn sympathie met CASTRO o.m. als volgt onder woorden: "En de hedendaagse strijd in Latijns Amerika tussen revolutie en pseudo-revolutie, staan wij pal aan de zijde van de revolutie. Wij moeten de pseudo-revolu-

tionairen op het gehele continent zonder ophouden ontmaskeren en vernietigen!

Beide verklaringen moeten overigens in feite reeds in de loop van maart aan de PGT-leiding bekend zijn geweest. Zij gaf namelijk reeds op 1 april een communiqué uit, waarin zij de uitlatingen van beide heren desavoueerde: SALAZAR en ORTIZ hadden zuiver en alleen voor eigen rekening gesproken en bepaald niet namens de P.G.T., wat ten onrechte misschien uit hun woorden had kunnen worden afgeleid. De kwestie zou zelfs niet eens zijn besproken zijn door de partijleiding!

De F.A.R. sloot zich - uiteraard vooral naar aanleiding van ORTIZ' woorden - hierbij aan met een door haar leider Cesar MONTES ondertekende verklaring, ietwat voorzichtiger van inhoud dan die van de C.P., erop neerkomend, dat de F.A.R. er de voorkeur aan gaf zich ter zake niet uit te spreken, omdat zij meende onvoldoende te weten over de portée van de tussen de partijen van Cuba en Venezuela bestaande geschillen....

Intussen mag worden aangenomen, dat Havanna in de komende weken en maanden haar "fractievorming" in de van huis uit toch al niet zo gedisciplineerde Latijns Amerikaanse C.P.-en zal voortzetten en de daarbinnen levende tegenstellingen over de methodiek zal trachten aan te wakkeren en uit te buiten.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Situatie na de aanslag op IMBERT

Kon de benoeming van AMIAMA TIO tot Minister van Binnenlandse Zaken en voorzitter van de commissie van onderzoek inzake de moordaanslag op generaal IMBERT BARRERA worden aangemerkt als een handige zet van president BALAGUER om bepaalde beschuldigingen aan zijn adres van anti-Trujillisten te ontzenuwen, door het uitblijven van zichtbare resultaten bij het opsporingswerk - Luis Ruiz TRUJILLO en twee medestanders werden na verhoor weer vrijgelaten - dreigt niettemin het gerucht de kop op te steken, dat BALAGUER òf de Trujillisten spaart, òf zelf bij het gebeuren betrokken is geweest, wjl IMBERT als een permanent gevaar voor zijn regiem moest worden beschouwd.

Het feit dat AMIAMA TIO eind april alweer zijn ontslag nam - vanwege onenigheid met de President over het personeelsbeleid bij de politie en vanwege tegenwerking van militaire zijde bij het onderzoek in de zaak IMBERT - zal daaraan wel nieuw voedsel geven.

Dergelijke geruchten zijn trouwens onvermijdelijk, zolang BALAGUER inderdaad op hoge posten voormalig Trujillo-personeel handhaaft. Ook AMIAMA TIO heeft

daar altijd kritiek op gehad. Merkwaardig is het dan ook, dat gelijktijdig met hem een figuur als generaal Ramon SOTO tot politiechef werd benoemd. De laatste geldt namelijk als een "hardhandig" man en wordt er zelfs van verdacht bij bepaalde excessen van de TRUJILLO-dictatuur betrokken te zijn geweest.

Men zou er de president van kunnen verdenken Trujillisten en anti-Trujillisten in zijn omgeving tegen elkaar uit te spelen en zo een kunstmatig evenwicht tussen hun respectieve tegenstrijdige politieke belangen te scheppen. De vraag is natuurlijk, of BALAGUER zijn Maoistische taktiek van "laat honderd bloemen bloeien" lang ongestraft zal kunnen volhouden. Waarschijnlijker is, dat de President vroeg of laat - eer vroeg dan laat - van zijn compromissenbeleid zal moeten afzien en duidelijk ter eenre of ter andere zijde kleur bekennen.

Hoehet zij, naar buiten steunde AMIAMA TIO het staatshoofd - tot aan zijn heengaan - zonder reserve. Zo onderstreepte hij de door de president uit den treure herhaalde verzekering, dat de politieke situatie niets verontrustends in zich bergt en dat met name geen staatsgreep behoeft te worden geducht. Hij gispte in dit verband Juan BOSCH' verklaring, dat in de Dominikaanse Republiek anarchie zou heersen. Fijntjes voegde hij hieraan toe, dat BOSCH z.i. te ver weg was om zich ter zake een goed oordeel te kunnen vormen.

Of dit ook de reden is, waarom BOSCH als PRD-leider werd vervangen door Francisco PEÑA GOMEZ - tot dusver secretaris generaal van de partij - is niet duidelijk. Andere motieven voor deze functiewisseling zouden kunnen zijn, dat de partij vertrouwen stelt in de jeugd en energie van PEÑA en dat men speculeert op de steun, die hij in bepaalde legerkringen zou hebben. PEÑA was het met name ook, die ten tijde van de april-revolutie van 1965 trachtte met deze militairen als stijgbeugel Juan BOSCH weer in het presidentiele zadel te helpen.

Caonabo JAVIER CASTILLO, de secretaris-generaal van de PRSC uitte zich eind maart op zijn beurt andermaal argwanend t.a.v. BALAGUER's doortastendheid tegenover Trujillistische weerstanden. Ook aan 's Presidenten vermogen om het land tot rust te brengen twijfelde de PRSC-leider. Evenmin liet hij er twijfel over bestaan, dat hij in BALAGUER eerder een evenwichtskunstenaar dan een leidsman zag. Hij schreef de karakterloosheid van het regiem vooral toe aan het feit, dat het steunde op krachten, die zich alleen door de zwakke schakel van hun anti-communisme verbonden wisten.

Men heeft er weinig aan - aldus JAVIER - als de President persoonlijk al verklaart een democratisch bewind voor te staan, maar in de praktijk geen maatregelen neemt om dat doel te bereiken. JAVIER's uitlatingen geven intussen grond

aan het vermoeden, dat de PRSC-leiding onder druk staat van de jongeren in de partij, die de politiek van "constructieve oppositie" tegenover de regering-BALAGUER mogelijk te welwillend vinden. In een medio april uitgegeven PRSC-com-muniqué werd tenslotte de stellige overtuiging uitgesproken, dat duistere ele-menten in het land de laatste tijd doende zijn om door het provoceren van on-rust de vestiging van een dictatuur te rechtvaardigen; vooral de recente rel-letjes onder studenten en middelbare scholieren zag de partijleiding als uitin-gen van dit streven. Tussen de regels door viel te lezen, dat uiterst links en uiterst rechts door haar van dezelfde boze opzet worden verdacht.

Linkse reacties op de gebeurtenissen in Bolivia

De voornaamste links-extremistische groeperingen in het land - de communistische partij, de MRLJ4 en de M.P.D. - hebben zich als om strijd gehaast hun sympathie met de nieuwbakken Boliviaanse rebellen tot uitdrukking te brengen. Alle drie deden zij dit - verboden als zij in de Dominikaanse Republiek zijn - via ver-klaringen, die in Havanna werden gepubliceerd. In de PCD-verklaring werden - evenals trouwens in de beide andere communiqués - vele révérences gemaakt naar de Cubaanse gastheren en hun politieke opvattingen. De slotleuze van het com-munistische manifest - "leve de continentale revolutie" - was er daar één van. De MPD sloofte zich in dit verband al heel erg uit door te verklaren, dat ie-mands houding tegenover de guerrillastrijd op het continent "zoals Fidel al zei" het ware criterium is voor diens communist-zijn.

Zo onvoorzichtig de MPD zich - "huiselijk" gezien - door deze verklaring op-stelde, zo omzichtig deed zij dit door zich te distancieren van de vakbondsman de la ROSA, die bij het onderhouden van contacten met de Venezolaanse communis-ten en rebellen tegen de lamp was gelopen: hij werd van het MPD-lidmaatschap vervallen verklaard.

CHILI

De communisten op de wip

Zoveel goodwill President FREI in het milieu van Punta del Este bleek te bezit-ten - niet in de laatste plaats door zijn visionnair politiek concept - zo weinig waardering ontmoet hij in brede kring in eigen land. Ook de jongste stembusstrijd legde daarvan een duidelijke getuigenis af.

Waarschijnlijk heeft de verkiezingsuitslag de Senaat dan ook minder bevreesd gemaakt voor congresontbinding en nieuwe verkiezingen; anderzijds zou het el-lectorale succes de oppositie, die in dit college de dienst uitmaakt, wel eens

naar het hoofd kunnen stijgen met het gevolg, dat FREI nog meer sabotage ten aanzien van zijn pretentieuze plannen zou kunnen verwachten.

Hoe lastig deze Senaat het de President kan maken, bleek nog onlangs uit haar aanbeveling de handel met Cuba te hervatten. Dat achter dit besluit eerder anti-Amerikanisme dan sympathie met CASTRO schuil gaat, zou kunnen blijken uit het hiervoor door de senator Baltazar CASTRO ("What's in a name") aangevoerde motief, dat het de Verenigde Staten waren geweest, die een economische en politieke blokkade van Cuba hadden willen forceren, maar daarin niet hadden kunnen slagen. Chili, dat zo dom was geweest dit spel mee te spelen, had er intussen een belangrijke afzetmarkt door verloren!

Een ander onveilig-signaal voor FREI was, dat de senator Julio DURAN - vertegenwoordiger van de rechtervleugel van de gematigde Radicale Partij en bekend om zijn anti-communistische gezindheid - begin april liet weten, dat zijn partij voorstander is van een gemeenschappelijk oppositie -platform met het "Frente de Acción Popular" (FRAP). Zoals bekend werken communisten en links-socialisten binnen dit front samen. Zou dit monsterverbond - door "links" inmiddels al welwillend bejegend - worden gerealiseerd, dan zouden de hieraan deelnemende partijen, uitgaande van de jongste stembusuitslagen, bij de alsdan te houden algemene verkiezingen op 45,8% van de stemmen mogen rekenen. Ook voor de presidentsverkiezingen - normaliter in 1970 te verwachten - opent deze ontwikkeling sombere perspectieven.

De Christendemocraten zouden een dergelijk front alleen met sukses het hoofd kunnen bieden, indien zij met de rechtse Nationale Partij en de minuscule, FREI welgezinde Nationaal-democratische partij tot enigerlei vorm van lijstverbinding zouden komen. In dat geval zou FREI's aanhang - alweer: uitgaande van de huidige "barometer"stand - op 53,5% van het electoraat kunnen worden getaxeerd.

Voorshands is de mogelijkheid van een dergelijke coalitie evenwel puur theoretisch, inzoverre de Christendemocratische Partij - vanwege de "linkse" druk in eigen gelederen - wellicht moeilijk tot zulk een samengaan met "rechts" zal kunnen besluiten. Een teken aan de wand was - wat dit aangaat - het in de loop van de maand bekend gemaakte partijbesluit, dat de bereidheid inhoudt tot een "dialoog" (in Latijns-Amerika al evenzeer een modewoord als in Europa) met "andere politieke krachten". Hiermee zouden dan met name de communisten en de socialistten zijn bedoeld. Hun steun zouden de Christendemocraten (en FREI) niet willen afwijzen, als het erom gaat de essentie van FREI's sociaal-economisch program van "vreedzame revolutie" te verwezenlijken. De communisten, die zich

door het lonken van centrum/links vermoedelijk nog meer vereerd voelen dan door dat van rechts, hebben reeds laten weten hun steun te willen geven aan bepaalde ontwikkelingsprojecten, die dot dusver - vanwege de gecombineerde oppositie van links en rechts - niet ongeschonden door het congres konden worden geloodst. Deze bereidheid, die voor de communisten waarschijnlijk minder risico's inhoudt dan voor de Christendemocratische Partij, moet wellicht mede worden gezien tegen de achtergrond van de verbeterende betrekkingen tussen Chili en de Sowjet-Unie op staatsniveau.

Moskou zelf zal in elk geval wel meer voor een werk-eenheid van communisten en Christendemocraten voelen dan voor een oppositiefrent van de eersten met rechts. Overigens leert de geschiedenis van het Latijns-Amerikaanse communisme, dat het zich - als het puntje bij paaltje komt - in elk gezelschap weet te schikken!

NEDERLANDSE ANTILLEN

Staking

De "staking van de maand" was ditmaal ongetwijfeld die bij het aannemersbedrijf van LEEUWEN, werkzaam voor Shell Curaçao N.V.

Aanleiding tot het conflict was de sedert november vorig jaar slepende discussie tussen de werkgever en de Curaçaose Federatie van Werknemers (CFW) - waarbij het merendeel der ca. 160 arbeiders is aangesloten - over de noodzaak van een C.A.O. en over de inhoud daarvan.

Hoewel in verband met de dreiging van een conflict in december 1966 de landsbemiddelaar reeds in de affaire werd gekend en zelfs een "afkoelingsperiode" werd ingesteld, dreef de bui toen vanzelf over. Tijdelijke slapte in het bedrijf (gebrek aan opdrachten) maakte, dat de arbeiders ervan af zagen de zaak op dat moment verder op de spits te drijven.

Toen begin april het werk weer toenam, werd door de werknemers een spoedvergadering in Casa Sindical belegd, waar - na het nodige tumult - de beslissing werd genomen om de directie door een werkstaking tot serieuze CAO-onderhandelingen te dwingen. Ca. 120 werknemers legden als gevolg daarvan op 4 april het werk neer.

Ofschoon het er aanvankelijk naar uitzag, dat de staking een prestigeslag van lange duur zou worden (de CFW riep in een pamflet alle werknemers op Curaçao op haar te steunen, terwijl de directie op haar beurt weigerde met de CFW te gaan praten), wist de landsbemiddelaar op de vierde stakingsdag (7 april) partijen aan de tafel te krijgen, waarbij - tegen de verwachtingen in - - spijkers met koppen werd geslagen. Overeengekomen werd, dat werkgever en

werknemers zouden beginnen met onderhandelingen over de afsluiting van een CAO. Intussen zou door beide een afkoelingsperiode in acht worden genomen van één maand.

Eind april bleek het overleg uitzicht te bieden op goede resultaten.

Was in het verloop van deze staking het nut van het landsbemiddelaarschap weer eens onderstreept, het voornaamste sociale aspect van het conflict was toch wel de gebleken bereidheid van elders werkzame arbeiders om uit solidariteitsoverwegingen steun aan de stakers te verlenen: zo maakten de P.W.F.C. en de CADMU (organisatie van werknemers bij de CDM) het de CFW mogelijk de stakers voor langere tijd hun salaris te garanderen.

E.e.a. betekent, dat men in de toekomst - in geval van "locale" arbeidsconflicten - meer rekening moet gaan houden met het risico van "overslaande brand", i.c. van solidariteitsstakingen; vooral ook, als het prestige van een vakbond op het spel staat. Overigens is dit een verschijnsel, dat zich in elke maatschappij voordoet, waar de vakbeweging tot ontwikkeling komt en de arbeiders zich van hun macht en lotsverbondenheid bewust worden.

Het is zonder meer duidelijk, dat onderlinge rivaliteit tussen vakbondsleiders en misbruik van het hun door de arbeiders geschonken vertrouwen de positie van een vakbond en de onderlinge solidariteit van de leden daarentegen ondermijnt. Dat was in april ook weer de les van de A.H.U., waar GODETT, HOEK en MEDINA ener- en NITA anderzijds elkaar tot voor de rechter bevochten.

Minder sportief leek het, dat de C.B.H. opnieuw op het vinkentouw zat om de arbeiders aan de hand daarvan per pamflet aan te tonen, dat zij zich nu maar van de A.H.U. moesten losmaken en bij de C.B.H. voegen; overigens een conclusie, die vele arbeiders wellicht op eigen initiatief ook al hadden getrokken.

Consulair nieuws

Op bijkans traditionele wijze was de consulaire vertegenwoordiging van de Dominikaanse Republiek in de Nederlandse Antillen weer eens in het nieuws. "Uit voorraad leverbaar" zou dan ook het motto kunnen zijn boven de lijst van consulaire benoemingen van dit land in de Antillen, die in de afgelopen jaren werd afgewerkt.

Ditmaal werd bekend, dat bij K.B. d.d. 13 maart 1967, no 47, als vice-consul van de D.R. op Curaçao werd "erkend en toegelaten op de voet van vreemdeling" Neftali JAQUEZ LIRIANO.

Naar verluidt zou CAAMAÑO MELLA, wiens benoeming tot consul-generaal van de Dominikaanse Republiek op Curaçao in het M.O. van februari l.l. ter sprake kwam, nu in opdracht van president BALAGUER een onderzoek moeten instellen naar de klachten, die de consul-generaal van zijn land op Aruba, Thelma FRIAS, indiende tegen de dubieuze handelsactiviteiten van haar "collega", de honorair-consul generaal Jules NIEUW.

Als CAAMAÑO's verwachtingen juist zijn, zullen zich in de toekomst nog meer verschuivingen binnen het consulaire apparaat van de Dominikaanse Republiek op de Antillen voltrekken. Wat dit betreft zou o.m. gerekend moeten worden met het heengaan van NIEUW zowel als van Thelma FRIAS (vgl. M.O.-januari).

Overigens zou NIEUW eind april tot ondervoorzitter van het Corps Consulaire op Aruba zijn gekozen.